

TORNAI JÓZSEF

Cor cordium

*Cor cordium – ezt vésték
sírkövedre, szíveknek szíve,
ki-nem-olttható látás tengere,
vitorlášhajó sirály-szél-vászna,
világkiáltás hullámrózsába zárva,
életbe-börtönözve, halálban föltámadva,
lázadás – ráismerek magamra.*

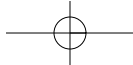
*Isten tüdeje, orkán-basonlat,
babonás Mont Blanc és babonás hol vagy?
Erdők és lélek, nagyon fiatalon
öröm, virág, zenében-hatalom:
Prometheus lánc nélkül,
varázslat, hogyha van.*

*Súgott szó, jaj, elsuban,
idők, közöttük egy titok nyitva van.
„Föld, ég, óceán”, testvért testvérré áldok,
szabadsághoz kötve a szabadságot,
Shelley, gyermeki korom,
zene, dal, túl minden más dalon.*

*Drágánál drágább
szív, felbőtaréj, örök,
küldött a legvakítóbb küldöttek között.
Nemcsak angol, de spanyol, de orosz,
de magyar, de olasz, de francia:
mennybe-bullóknak istennyila.*

*Nem túrtél, csak áhítatot és szerelmek
szikracsapását forró gitárszó mellett
és mégegyszer tenger és cor cordium,
uralkodsz az elnémított fiún
öregkorában is. Angyal, ki tüzet rakott,
s lilium és lángban-bolttest, a legillatozóbb.*

[*Tornai József versei*]

„Lepke vágya”, mit mondasz most nekem,
túl a reményeken, túl a förtelmeken,
nem erről álmodtál, szív, szívem.
Elorozzuk a föld zöld-kék-sárga színét,
jéghegyek indulnak ránk,
pacsirta nem mond misét

a mezők fantomának, ó tavasz-jövendő,
nem lesz szántás, mező.
„Téli ágon párját gyászolta egy
özvegy anyamadár”,
írtad, de most már van
erőm csillagok zűrzavarában
élni-meghalni, mint a sugár!

Virágkehely

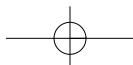
(Változat egy Ady-versre)

A lét halálként elviszi mind,
kik már vének vagy betegek,
ős csöndességet ad nekik
a kiszámolt élet helyett.

A halál-nép föld felé rohan
s megáll a burjánzás fölött,
tengerek, erdők, ember-álmom
várja a sok visszajövőt.

Más lényeknek, génsoroknak
zölden bűvölő dzsungele,
új fajok vad hullámmása
tölti ámbrás szívük tele.

Kedvük táncol, formák, arcok
ott nyílnak ki a Nap alatt,
hol minden, ami volt, van és lesz,
örök virágkehely marad.

Tejút-szemfödél

Kezdetben az animizmus vala:
minden érzőlényben lángolt a lélek.
Jött gandharvák és istenek hada,
végül is mind eggyé lett.

Elméneknek így kitárult csapdája,
Glória in excelsis Deo!
Jó és rossz bálvány nyúlt a magasságba:
mindkettő pusztító.

Dolgoztak vallások, egyházak:
az ember legyen gyökig istené.
A legfőbb úrról addig zsolozmáztak,
míg elindultunk a háborúk felé.

Nyakát vágtuk, ki nem vallotta a mi
hitünk, kiraboltuk raktárát.
Igazságunkat égre vonyítani:
ezt követelték cézárok, patriárkák.

Dúlt földrészeken aztán háború:
falvak, városok, nők, vétlenek hulltak.
Hogy is tudtak végül a vértanú
népek kovácsolni valami újat?

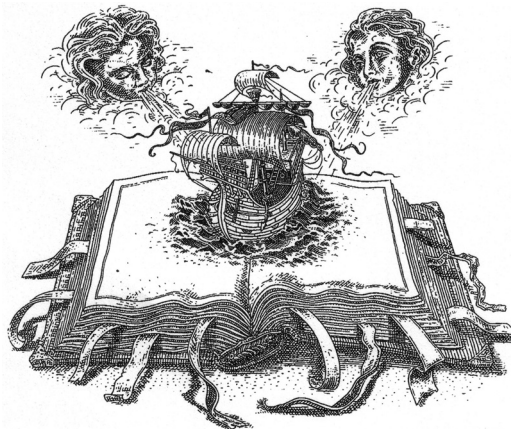
Nem örülhették ugyanazt a malmok,
az emberi meg az isteni Egyidős.
Vagy eltérjük, hogy van egy égi zsarnok
vagy a mi eszünk kardja győz.

Zeuszok, Shivák hátráltak faroltak
vissza, ahol csak mint a képzelet
rossz árnyékképei uralkodnak,
s megtudtuk, hogy a természetet,

a vért, a csillagokat, a gént
megismerhetjük, ha agyunkat
nem tömjük többé hülyeként
ősmítoszokkal. Többnyire hazudnak.

De alig használt kísérlet, tény, adat:
hatmilliárdból csak néhány millió
öklendte ki agyából a hányadékot,
s lett sapiens: szabadgondolkodó.

Csúcsemlős sorsunk így végleg ótvaros
maradt: ördög, babona elkísér
a kozmikus temető kapuihoz.
De van egy szép díszünk: a Tejút-szemfödél.

Orosz István műve